

Takk for at Normal Norge ble invitert til å sende høringsinnspill til rushåndhevingsutvalget.

Hvis en forebyggings- og behandlingsreform skal inkludere sanksjoner og/eller straff, uavhengig av hvor følsomme de er, erfarer vi at dette vil gi økt risiko for kontrollskader. **Det er verken i tråd med effektiv forebygging eller behandling.**

Forebygging

Vi mener at forebyggingen skal være evidensbasert. Politiet har jobbet med forebygging mot ungdom i mange år uten at det har gitt ønsket positiv effekt, og **rusreform-utvalgets NOU** gjennomførte en svært godt dokumentert gjennomgang av all tilgjengelig forskning, som ikke klarte å finne noen holdepunkter for at straff reduserer bruk.

FNs kontor for narkotika og kriminalitet (UNODC) har også erkjent at effektiv forebygging må starte lenge før mennesker når ungdomsalder. En trygg og stabil oppvekst er den beste forebyggingen vi kan gi våre barn og unge. Derfor mener vi det er kontraproduktivt og ressursløsning å igjen gi politiet oppgaver knyttet til personlig bruk og besittelse av cannabis og andre rusmidler på narkotikalistene. Dette gjelder uavhengig av tvangsmiddel og alder på de involverte, da ingen er for ung til å bli rammet av kontrollskader.

Rusmiddelavhengighet er en lidelse som kjennes godt i både hode og kropp, det er derfor sårt og svært beklagelig at regjeringen intensiverer arbeidet med at de berørte også skal kjenne på eksterne reaksjoner ved sin avhengighet. Ved ønske om sosial- og helsehjelp, så har ikke våre medlemmer mulighet til å snakke om sin bruk av illegale rusmidler, uten at sanksjoner følger med som vilkår hvis hjelp skal mottas. Normal Norge mener derimot at et tillitsbasert system, der stigma knyttet til avhengighet og vanedannende bruk er så lavt at det er lett å oppsøke hjelp, er ønskelig. Normal Norge klarer ikke å rettferdiggjøre prinsippet om at bruk av illegale rusmidler skal utløse ressursbruk og reaksjoner hos politiet, der eneste vesentlige forskjell fra resten av det offentlige i denne sammenhengen er deres voldsmonopol, og politiske aktivisme og rolleblanding som er blitt behørig kritisert de senere år.

Cannabis

Isolert sett og litt avhengig av inntaksmetode og styrkegrad, er cannabis blant de minst skadelige av alle rusmidler. Rusmiddelet er ikke kjent for å bidra til skade på hverken omgivelsene eller på individnivå. De nordmenn som bruker cannabis som sporadisk

nytelsermiddel, særlig sett i lys av samfunnets toleranse for en langt mer problematisk men utbredt alkoholkultur, deler derfor heller ingen forståelse for at deres bruk skal møtes med noen annerledes reaksjon fra politiet.

Spesielt for unge førstegangsbukere kan det gi særdeles uheldige konsekvenser å bli møtt med reaksjoner fra politiet og påfølgende straff. Det er også alvorlig at unge mennesker i en utviklende alder blir gjenstand for "verktøykassen" politiet ønsker seg. "Tegn på rusbruk hos barnet ditt" utsetter for eksempel mange unge for unødvendig mistanke og har etter vårt syn som mål å skape et panoptikon sentrert rundt mindreårige. Psykologisk vil dette gjøre mer skade enn rusen i seg selv, og tilliten til voksne svekkes når de føler seg utsatt for en ekstrem overreaksjon for noe som har vært en relativt vanlig festaktivitet i over 50 år, og som er en handling sammenlignbart i positiv forstand med tilsvarende lovlig rusbruk.

De helsemessige konsekvensene av rusbruk bør forebygges, og eventuelle skadevirkninger forsøksvis reduseres av ***helsevesenet, som allerede har de verktøyene man trenger, men som allikevel i noen tilfeller hindres i å effektivt hjelpe nettopp av dagens kriminalisering.***

Tillit til å kontakte nødteater i en nødsituasjon, vurderes allerede annerledes ved besittelse av brukerdoser. En bruker må i dag vurdere hvorvidt det er verdt å risikere å selv få straff, for å kunne hjelpe noen. Dette dilemmaet opprettholdes hvis brukere vet de kan utsettes for sanksjoner.

Rushåndhevingsutvalget

Tyrilistiftelsen ber om at "*Rushåndhevingsutvalget med sitt mandat legges ned, slik det foreligger i dag og med den sammensetningen av medlemmer som er foreslått*".

Dette er en uttalelse Normal Norge stiller seg bak.

Som brukerorganisasjonen for alle de nordmenn som i dag bruker det nest mest brukte rusmiddelet i Norge, er vi svært indignerte over å ikke bli inkludert i utvalget. Dette underbygger vår opplevelse av at dagens regjering er mest opptatt av å holde gruppen vi representerer utenfor sivilsamfunnet og at utdatert negativ moralsk kontroll skal være et førende prinsipp for hvem som inkluderes.

Hvis utvalget fortsetter sitt arbeid, forventer vi likevel at påtalemyndighet og førstelinjen i politiet gis klar beskjed om å ikke prioritere lite alvorlige brudd på legemiddelloven, m.a.o. bruk og besittelse av illegale rusmidler til eget bruk, i samsvar med de nylige domsavsigelsene og føringene til henholdvis Høyesterett og Riksadvokaten.

Politisk Politi

For borgere som har personlig erfaringer med cannabis, eller som innehar kunnskap om de potensielle skadevirkningene sammenlignet med alkoholbruk, er det oppsiktsvekkende og fortilende at vi har et politi som gjennom politisk organisering **både jobber for å påvirke lovverket i stadig mer repressiv retning for å straffe brukere, og for å legalisere de lovbrudd de selv har gjort seg skyldige i underveis**, med tilbakevirkende kraft. Vi opplever at de skyver ungdom foran seg og bevisst forsøker å forvirre publikum med udokumenterte påstander som går på tvers av hva fagmiljøene innen rusfeltet forteller oss i sin forskning. I realiteten har de som påberoper seg forvirring om egen rolle etter riksadvokatens føringer, en **ufaglig og lite profesjonell tilnærming** til hva som er hensiktsmessig for å oppnå et sunt forhold til rus og rusmidler, **og står dermed i fare for å eskalere og forverre et begynnende problem fremfor å bidra til å begrense det**.

Vi deler regjeringens ønske om å bekjempe organisert kriminalitet, og som organisasjon erkjenner vi at dette kun kan gjennomføres på en realistisk måte ved å på systemnivå ramme økonomien til de kriminelle nettverkene, på samme måte som vi som samfunn velger å regulere alkohol og tobakk. Flere EU land erfarer i disse dager store problemer med illegal omsetning og gjengvirkosomhet knyttet til snus, en type kriminalitet Norge og Sverige er spart ettersom vi som eneste land har regulert omsetningen.

Vi har også flere tiår med erfaring i at det ikke bidrar til mindre rusbruk eller omsetning av å jakte på og straffe brukere og sisteledds-selgere. **Bruker-jakten utført av URO patruljen og overivrige NNPF (Nå NNF) -medlemmer er et mørkt kapittel i norsk rettshistorie, noe vi oppfordrer til at rushåndhevingsutvalget vektlegger tungt** når tvangsmidler vurderes.

Fra straff til helsestraff

På vegne av cannabisbrukere i Norge mener vi det skal, *på samme måte som med alkohol*, være opp til en selv når en opplever sin egen rusbruk som problematisk nok til at man søker behandling. **En behandling man blir dømt til (og potensielt mener man ikke behøver) vil erfaringsmessig ikke føre til rusfrihet, men derimot kunne bidra til enda lavere tillit og i utsatte tilfeller forakt for det offentlige**. At enkelte av de *“verktøyene”* som frem til nyere dato er blitt brukt mot brukere inkluderer **så personlig inngripende midler til at de ville blitt definert som overgrep og i noen tilfeller voldtekt om de hadde blitt utført av andre enn politiet** burde være nok til å understreke alvoret.

Det er uverdigg og strider mot rettsfølelsen i et liberalt demokrati, å bruke kriminalisering og straff mot individer for handlinger mot egen kropp, som dermed gjør dem til både gjerningsperson og offer. Vi ber derfor rushåndhevinsutvalget å ikke komme med anbefalinger som vil kunne tolkes til at myndighetene igjen skal kunne eskalere denne meningsløse selvskadingen på samfunnsnivå, som forbudspolitikken representerer.